

Lubmin 8/9.6.84

1. Z chwilą utraty uznania międzynarodowego przez rząd londyński /legitymowanego i jedynie prawowitego reprezentanta społeczeństwa polskiego/, ciągłość po Błogosławieństwa została przerwana.

Spółeczeństwo polskie nigdy nie identyfikowało się w swej większości z władzą komunistyczną PRL i z jej 40-letnią spuścizną polityczną. Nie oznacza to jednak abyśmy nie przyjmowali do wiadomości realiów politycznych współczesnej Polski i abyśmy swoim sprzeciwem nie próbowali tych realiów zmienić.

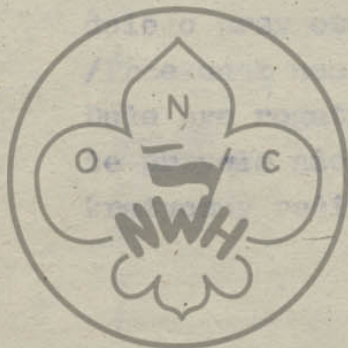
2. Komisja uważa, że system polityczny przyszłej Polski, jego struktura i praktyka - powinien być oparty na następujących zasadach:

- a/ system polityczny powinien zapewnić obywatelowi wszystkie prawa ujęte w Paktach Brzozi,
- b/ powinna istnieć demokracja oparta o system konkurujących ze sobą partii politycznych,
- c/ przyjęty system władzy powinien zapewnić zarówno kontrolę społeczeństwa nad władzą, jak i siłę oraz skuteczność działania władzy,
- d/ kompetencje aparat państwowy nie powinny być przesadnie rozbudowane,
- e/ system władzy powinien być w znacznym stopniu oparty o wszelkie formy samorządu,
- f/ państwo powinno mieć charakter pozawykonawczy.

3. Żaden z członków komisji nie odpowiedział się za socjalistyczną formę przyszłego Państwa Po lakierze. Wrzeto pod uwagę wzięto trzy systemy polityczne stosowane obecnie w świecie kapitalistycznym:

- a/ system prezydencki
- b/ system konwentu.
- c/ system parlamentarno-gabinetowy.

1d a/. System prezydencki został odrzucony, ponieważ wg komisji sprawdził się on tylko w państwach o dużej kulturze politycznej i w nich obywateli, takich jak np. Francja. Społeczeństwo polskie, które w okresie dwóch ostatnich dekad tylko przez 20 lat posiadało się w demokrację, suwerenność, nie mogło wyobrazić w sobie państwa prezydenckiego, które skłoniłoby do zmiany systemu. /.../

archiwum

Ad b/. System konwantu rónien nie wyszedł aprobaty. Stosowany jest on tylko w Szwajcarii i w zasadzie nie wydaje się pogodzić z polską tradycją parlamentarną.

Ad c/. System parlamentarno-gabinetowy jest to zdaniem komisji, system który daje największe szanse realizacji zasad sformułowanych w pkt 2.

a. "Niekwestionowane doświadczenie uczy, iż wszelki czkowiek, który posiada władzę skłonny jest zwykle nadużyć, posuwa się tak daleko, aż napotka granicę. Dlatego też żeby nie można było nadużywać władzy, trzeba, aby przez naturalną grę rzeczy władza powściągała władzę." /Montesquieu/

Proponujemy więc:

a/ dwustopniową egzekutywę, tj. rząd z premierem na czele + prezydent,

b/ rząd powoływany przez głowę państwa /prezydenta/,

c/ rząd aby mógł działać musi posiadać większość parlamentarną,

d/ głowa państwa nie odpowiada ani politycznie, ani cywilnie /instytucja kontrasygnat ministerjalnej - odpowiedzialność ministra przed parlamentem/,

e/ premier "primus inter pares" - pierwszy wśród równych,

f/ 5-cio przynietnikowe wybory: bezpośrednie, proporcjonalne, równe, tajne, wszechne,

g/ warunkiem "si ne qua non" systemu parlamentarno-gabinetowego jest istnienie legalnej opozycji,

h/ metody rozwiązywania kryzysów parlamentarnych: /parlamentem

- rząd ponosi so lidarną odpowiedzialność przed i podaje się do dymisji gdy nie uzyska votum zaufania

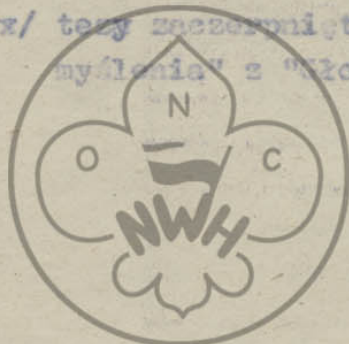
lub

- głowa państwa na wniosek premiera rozwiązuje parlament i zarządza przedwczesne wybory powszechne.

5. Zaprezentowany tutaj program nie daje gwarancji państwa demokratycznego i praworządnego; niemniej najbliższy jest polskiej tradycji parlamentarnej bazującej na Konstytucji Marcowej z 1921r. - najbardziej demokratycznej polskiej konstytucji.

BARTOZY LAS

x/ teny zaopiniowane z artykułu Marka Turbacza pt: "wartosci-ciele-sposób myślenia" z "Kłosu" nr 5, czerwiec-lipiec 1979r. /str.7/.

archiwum